

Megjelen minden vasárnap. Előfizetési ár : egész évre 6 frt., félévre 3 frt.

Előfizetési felhívás

a

„KIS VASÁRNAPI UJSÁGRA”.

Azon t. cz. olvasóinkat, kiknek előfizetésök folyó hó végével lejár, tisztelettel felkérjük: sziveskedjenek előfizetésüket mielőbb megújítani, hogy lapunk szétküldése fenakadást ne szenvedjen s hogy a nyomtatandó példányok száma iránt magunkat tájékozhasssuk.

Előfizetési feltételek:

Negyedévre (oktob. — dec.) . . . 1 frt. 50 kr.
Félévre . . . . . 3 „ — „

Teljes számú példányokkal még szolgálhatunk.

Az előfizetések póstautalvánnyal legcélszerűbben eszközölhetők és Buda-Pestre (egyetem-utcza 4. szám) a Franklin-társulat magyar irodalmi intézet hírlap kiadóhivatalába (ezelőtt Heckenast Gusztáv) intézendők.

A „Kis Vasárnapi Ujság”
kiadóhivatala.

Az álom-bál.

— Elbeszélés. —
(Folytatás.)

Végre elhaltak a hangok, a színek elsápadtak. Csend uralkodik, de a fény még mindig a gyermekekre sugárzik. Az éjnek fia halkkal lép fekhelyeik elé s látja Máriát összetett kézzel, nyugodt arczeval a kis szerecsen-hercegnő karjai közt feküdni; a fiu pilláin egy könyv rezeg; a szelid álom letörli azt s az alvókra hinti mánorító mákszemeit. Aztán ellebben a kis szobából és sietve vonul el a zajos szomszédház mellett. Ezután arany álomfelhő tölti el a szobát s feloszlik sok apró alakra, melyek csendesen az ágyakra ereszkednek, mint a nyári éj harmata. Kimondták varázsigéjüket a három gyermek felett, — lám, ekkor lelkeik felébrednek egy más világ számára, hová követni fogjuk őket, nehogy a szobának mély csendje s a három alvónak látása minket is álomossá tegyen.

A kis Piroska, könnyedén, mint a pelyhely, emelkedett fel az álom országába, mert az ő lelke ruganyos volt, mint egy gummilapda. Ott találjuk őt ama feszült izgatottságban, mely rendesen a bál előtti utolsó

félórában a fiatal leányok szívét elfogja. Ő csakugyan minden pénzén egy ócska menyekzői öltözetet vett magának valami zsidóárúsnál. Milyen ékes volt ő! A paradés ruhán nagy virágcsokrok vannak elszórva s vastag redőkben áll, feszesen és dudorodva; a virág sárga, kék, piros, mint a réten, s erős levendula-illatot terjeszt. Semmi sem hiányzik az öltözékből; borostyán-gyöngy diszlik nyakán, csillámmal átszótt fátyol ömlik vállaira, kék papir-legyező, nagyanyjának egy ereklyéje, pompázik kezei közt.

Az anya szünetet tart az öltöztetésnél s bámulva kiált: „Leány, te csodálatosan nézsz ki!“ — Piroska ezt már régen észrevette és irul-pirul örömeiben. Szomszédok, kik épen arra mentek, behivattak. Egy kis leány bámultában elejti a csészét, melyben valamit hoznia kellett volna a szatócstól; s nem is gondol arra, mi következménye lehet szerencsétlenségének, csak bámulja a szépen feleziczomázott hölgyet. Egy asszony kiáltá, midőn őt meglátta: „Senki sem veheti észre, hogy ő igazság szerint olyan közönséges; — most hát tudom már, miért látszik némely ember olyan előkelőnek!“

Piroska gyorsan és könnyedén végig ment a szobán, s a hosszú ruha csak úgy suhogott utána.

— Siess már, — kiáltá az anya, — az idő nem vár, épen most üt az óra! —

— Valahára! — sohajtá megkönnyebülten a kis szerezsenkirálynő, — de mit látok! Fejem még nincsen feldiszítve, a turbán, a turbán! Oh a turbánt elfelejtettem tegnap megvenni! Ki szerez nekem egy turbánt? — Kis leány, menj csak s hozz nekem egy turbánt két garasért. —

A polczra nyúlt a csésze után, de az oly szörnyű magas volt; nyujtogatta karját, de hasztalan; felugrott a székre, az asztalra, s még sem érte el; zsámolyt, asztalt, szekrényt rakott egymásra, annyira kinyújtotta testét, hogy minden porczikája ropogott; lábujjhegyre állt — mindhiába, a fal is magasabbra és magasabbra nyúlt. A csésze már csak kis pontnak látszék.

Piroska magánkívül volt; szörnyű aggodalom, hogy elkésik, vett rajta erőt, s forrón vágyott a turbán után. Ekkor eszébe jutott, hogy a konyhaszekrény alsó fiókjá-

ban látott egyet heverni. Oda futott, de semmit sem talált; tán a padláson van a ruha alatt. Lélekszakadva futott fel a hat emeleten, de nem talált semmit. Eszébe jutott, hogy látott egyet reggel a kertben, valamely virág-ágyon. Oda repült, megtalálta, de épen midőn hozzá akart nyulni, virággá vált. Ismét visszaszaladt; orczái már szinte lángoltak, midőn visszatért a házba, de hiába forgatott fel mindent. Ugy látszék neki, mintha hat órát elvesztett volna csupa kereséssel s elmulasztotta a bált. Szörnyű kígyótré lelkét; majdnem sírt. Édes anyja e szavakkal csillapítá őt:

— Ne vesztegesd az időt a kereséssel, én szebbet adok neked a turbánnál, friss rózsákat és lilomot, az jól illik majd fekete fürteidhez.

— Csak lilom és rózsá, — felelé Piroska — hiszen az minden leánynak van!

— De nem ilyen szép és igazi, nézd csak, milyen ékesek, — légy már egyszer nyugodt.

— Hiszen az vagyok, — felelé Piroska — ismét boldogan mosolyogva, s hátrább lépett s a tükörben szemlélte magát.

— Kár a turbánért, abban előkelőbben néztem volna ki, de úgy hiszem, fejem így is szép.

Most már minden megvolt. A nézők helyet adtak, s a kis szerezsenkirálynő büszkén lépdelt el mellettök. A kis leány bátorságot vett magának, s megérinté a selyemruhának egy redőjét.

Midőn a báliterem szőnyeggel beterített előcsarnokába ért, testvéreivel találkozék. Fivére szép gavallér volt; hamar karjába kapaszkodék. Hanem kellemetlenül vala meglepetve, midőn nővérét szemügyre vette.

— Milyen egyszerűen öltözködtél! — kiáltá. — S valóban szinehagyott ruhában volt, mely szűk is vala, meg rövid is.

— Ez a legjobb ruhám, — felelé amaz nyugodtan.

A három testvér nagy tisztelettel köszönt egy férfinak, ki aranypaszományos ruhában a terem ajtaja előtt állt, s ki, nem is fogadva köszöntésöket, mosolyogva szemlélte a kis társaságot. S minthogy ezalatt más vendégek jöttek, a férfi mélyen meghajtott magát s feltárta a szárnyas ajtót. Egyidejűleg kinyitott egy kis, alacsony ol-

dalajtot s gunyosan szolt a testvérekhez: „Ide menjetek be!” — A gavalléros fivér fegyvert akart ragadni s haragosan lépett a paszomántos — inas felé. Mária ezalatt belépett a kis ajtón. Piroska magával vonta fivérét, s vele együtt betódult a még nyitott főajtón; épen csak annyi idejük volt, hogy befordulhattak, mielőtt a nehéz szárnyak becsapódtak.

A terem olyan fényesen volt kivilágítva, hogy szemeik csak úgy kápráztak, s a padlat sima, mint a tükör. A hölgyek összedugták fejeiket és suttogtak, midőn a két testvér betolakodék. A kis Piroska oly szabadon mozgott, mintha csak arra született volna, hogy ily fényes környezetben legyen; a fény nem hozta őt zavarba. „Kicsoda ezen vad kalandornő?” — hallá több felől kérdezni; — „milyen nevetségesen felcizomázta magát! Egészen közönséges személynek látszik!”

Piroska nem is figyelt ezen éles megjegyzésekre; ő nem is nézett az öreg hölgyekre, kik a fal mellett ültek, — rutak voltak, fogak helyett fűrész volt a szájokban. Ő inkább odanézett, a hol a tánczosok álltak, s odaállt ő is egy sor fiatal hölgy mellé, fivére pedig örvendett, hogy karját elereszté. Mindegyikkel beszélt; hanem olyan elfogulatlanul s oly hangosan, miszerint a legtöbben rábámultak s észrevétlenül elfordultak, csak néhányan türték, mint valami nevezetességet.

Midőn a táncz újból megkezdődék, mindenfelől jöttek fiatal urak, s felhítták a hölgyeket. Piroska lábai szinte zsirogáltak a tánczvágytól s készen tartá kezét, hogy a tánczos karjára tegye. Sokszor eltévedt s bókolt, holott a felhívás szomszédnőjét illeté. Nyugtalan kezdett lenni, szemei hiába kerestek egy tánczost; a fiatal hölgyek mind ellebegtek mellette tánczosaik karjain, s ő végre egyedül maradt helyben állva. Most siet valaki feléje. „Ez felhí engem a tánczra!” — ujjongott magában, s már hálásan igenlőleg bólintott fejével; de amaz csak annyit mondott:

— Legyen szives kissé hátrább lépni, hely kell a franczia négyes számára! — Szúrást érzett szívéen, midőn felszólításának engedett. Most fejlődék a táncz, a gyöngéd hölgyecskék úgy lebegtek könnyű, finom

öltözékökben a sima termen keresztül, mint a fuvolák hangjai. Piroska nem tudott el-lentállni; testének minden idege reszketett, vére tánczolt, feje szédült, kezei ide-oda lengének, lábai tipegtek, úgy volt neki, mintha ő maga megtestesült csárdás lenne. Végigforgott a termen s egy ur előtt megállt, ki egyedül ült.

— Tánczoljon velem egy csárdást! — kiáltá a felhevült leány.

— Ha 40 évvel fiatalabb lennék, s jobb karom nem maradt volna Kápolnánál a csatatéren, akkor igen szívesen tánczolnék.

— Kár! kár! — kiáltá Piroska, s egy csinos fiatal emberhez fordult, ki épen az ajtó felé sietett:

— Jöjjön, tánczoljon velem egy „frisset”!

— Bocsanat! — felelé a megszólított ijedten. — Nekem most hűsítőkkal kell szolgálnom a vendégeknek.

Piroska hirtelen visszapattant s egy ideig ő is ugroskált a tánczoló párokkal, aztán egy kifáradt, pihegő tánczoslőhöz lépett s mondá:

— Pihenjen egy keveset, én addig tánczolok helyette!

— Dehogy! — felelé a hölgy haragosan, — azt nem tűröm, sem én, sem tánczosom; önnek olyan fölötte fesztelen modora van, mint a koresmabeli tánczoslőknek, kik drágakövek helyett rózsát és lilomot tűznek hajukba!

E szavak méhrajként végigzsongtak az egész hölgyesoron, mindnyájan egyszerre ránéztek Piroskára, nyilszerű pillantásokat löveltek rá, s ő gyorsan elsietett, hogy nővérét felkeresse.

Mária a kis mellékajtón belépett az előszobába s onnan a tánczterembe. Ugy lát-szék neki, mintha bársony talpon járna, olyan halkkal lépdelt végig a vendégek során. Senki sem figyelt rá, ő sem ériutett meg senkit, s úgy hatolt előre a zsúfolt teremben, mintha csak árnyak közt járna. Szivdobogása lassankint elmúlt, ő sokkal vakitóbbnak képzelte magának a lámpafényt s az is megnyugtatta őt, hogy az emberek nem ügyeltek rá. Leült egy ablakfülkébe, elővette kötését és szorgalmasan kötött. S a mellett nézte a zsongást-bongást előtte, s mindent nagyon mulattatónak talál. Midőn két szemüveges ur, kik átellen-

ben álltak, élesen ránézve hangosan felkaczagott, hirtelen félretette kötését, mert belátta, hogy a kötés még sem illő foglalkozás ilyen helyen. Egyszerre egy éltes urnő közeledett hozzá, ki nagy zenekedvelő volt s minden emberrel zenéről beszélt, a ki hallgatni akará, s azt is képzelte magának, hogy fölötte műértő és szellemdús.

— Érti ön a zenét, kisasszony? — kérde Máriától.

— Nagyon szeretem a hegedüt és a brügót, — felelé amaz.

Az urnőnek tetszett a felelet, mert nagyot hallott, s így csak félig értette.

— Akkor bizonyára ismeri a híres Beethoven „Epedés“ czimü keringőjét?

— Én csak a lassu keringőt ismerem, s tánczmestertől soha sem tanultam.

A hölgy kissé meglepettnek látszék, de azért csak folytatta:

— Hallotta ön már Dreyschock legújabb művét, „A csengőket“?

— Oh én mindennap hallom a csengőket szomszédunk kertjében, chinai pavillonján tán száz is függ.

— Ön bizonyára tagja valamelyik dal-egyletnek?

— Igen, minden este dalolunk a patak mellett.

— Oh ez igen szép! — felelé a hölgy, Mária kezét megszorítva, s egy inast megpillantván, ki hűsítőket kínált, igyekezett annak közelébe juthatni, s a furcsa társalgásnak vége lett.

Mária nagyon meg volt elégedve s gondoló: „Nem is hittem volna, hogy az előkelő emberekkel oly könnyen lehet beszélni a művészetről“.

Midőn feltekintett, nővérét látta feléje sietni; egészen neki volt hevülve. Ugy látszék, hogy Piroska valami varázs-ige által táncz-dühre van kárhoztatva; folytonosan tánczolt, hol előre, hol hátra ugrott, izgett-mozgott, míg Máriával meghiusult reményeit közlé. Néha az egész termen végig tánczolt, mint a forgószél, s aztán megint nővérehez sietett kecses ugrásokkal, mi általános feltűnést okozott.

Végre nyakába borult s esdé:

— Jöjj, tánczolj velem, a bálnak nem-sokára vége lesz, s én még egyet sem tánczoltam.

Mária nagyon megdöbbsent Piroska kérelmén s szégyelte magát a sok ember előtt, hogy húga olyan helytelenül és szerénytelenül viseli magát.

(Vége következik.)

Tanév kezdetén.

Hála-ének száll föl az Úr trónjához,
És keblünkből Isten elé imát hoz,
Oh mi forró érzet készíti szívünket
Az imára, kimondani nem lehet.

Kérjük Istent, kérjük buzgón, társaim,
Hogy segítjen szép pályánkon mostan im,
Adja, hogy megértsünk minden jót s hasznost,
A tudományt, a mely reánk árad most.

A küszöböt szent érzettel lépem át,
S vigan érem a tudomány csarnokát,
Itten újra rövid imát mondok el,
A mely után szűmben édes vigasz kel.

Elfeledem, hogy elhagyám anyámat,
S nem is búsít engem mostan a bánat, —
Keblemben a tudomány-vágy szomja él,
Ha belátom, mily szent s nemes itt a czél.

Pályatársak! föl hát most a munkára,
Melynek később lesz gyümölcse és ára,
Gyűjtsünk szorgalmasan észszel és szívvel,
Mert a tudományt nem rabolhatják el!

Ez olyan kincs, melynél nincsen nemesebb,
Ez oly birtok, melynél itt nincs égiebb,
„Munkára fel!“ buzdítsa ez föl lelkünk,
Hogy a haza hasznos polgári legyünk! —

K. K. László.

A fehér ember.

Elbeszélés.

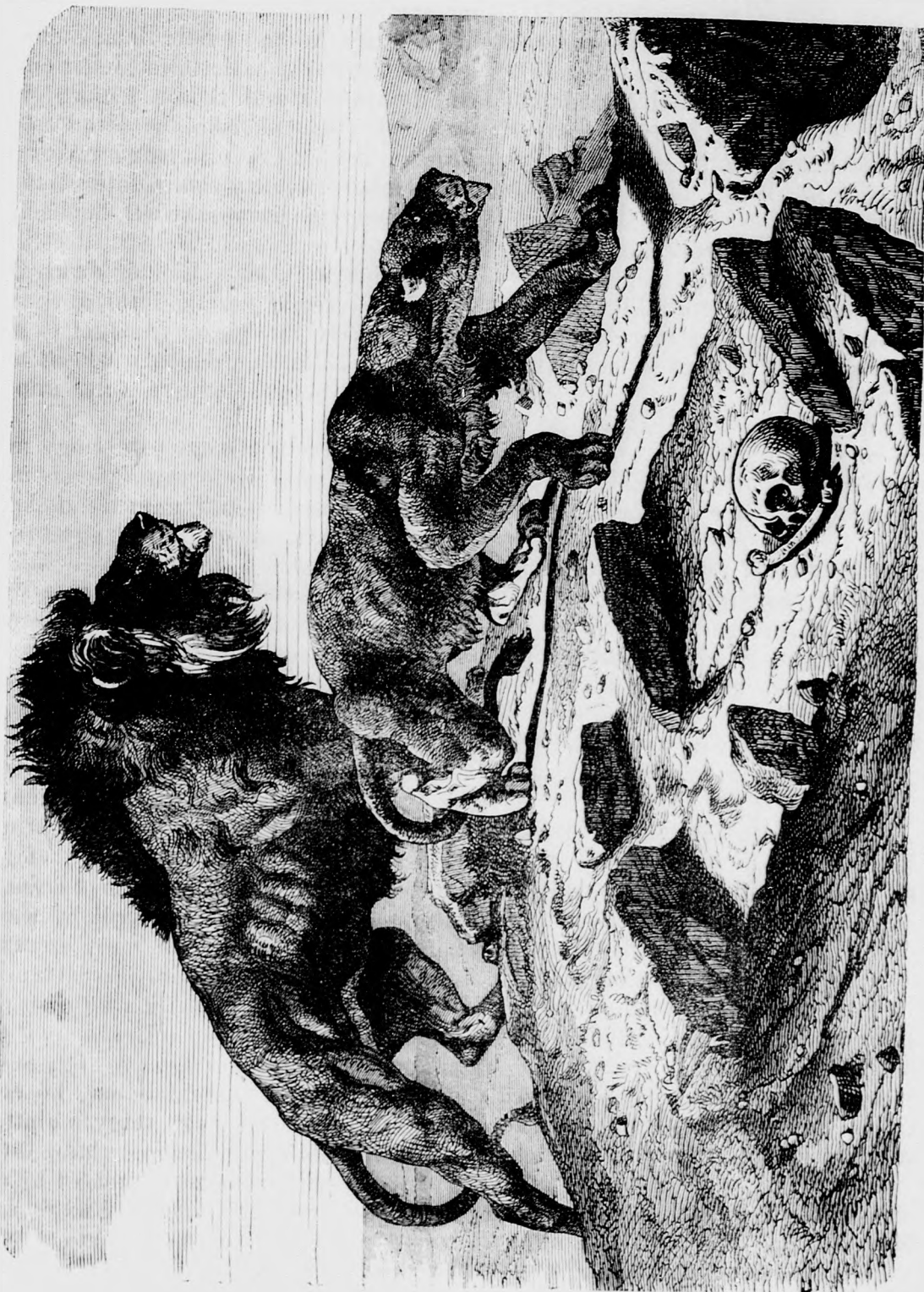
Irta Tóth József.

I.

Sűrű, rengeteg erdők s magasra nyuló kopár bércfalak által bekerítve, tágas, kies fekvésű völgyecske terül el.

A völgyecske közepén, kissé dombosabb helyen, sugár, ezüstlevelű jegenyefák körül, egy régi kastély emelkedik ki, kétfelől csonka fedelű őrtornyokkal s tetején forgó szélkakassal, mely zajosan csikorog, midőn szél zug fel s rohan végig a völgy ölén.

A kastély alatt kisdud falucska fehérlik rendes, tiszta házsoraival, melyek barátság-

Az orosz lány. (Lásd szövegét a 666. lapon.)

gosan intenek a hosszú utban kifáradt vándor elé, s a falun tul kéklő bércek — zuhogó kristály patakokkal, regényes erdőkkel, sziklabarlangokkal — emelkednek ég felé.

Sok csodás regét beszéltek az emberek a hegyek lakóiról, kik mélyen kivájt faodukban és sötét sziklabarlangokban laknak, különösen pedig a „fehér ember“-ről, kinek térdig érő hófehér szakálla és haja van, és a ki — a rege szerint — már legalább is 120 esztendő.

Még azt is beszéltek róla, hogy emberkoponyákból eszik és iszik, s a barlangot — melyben emberemlékezet óta lakik — esontvázakkal rakta végig, hogy mérges kigyók őrzik a sziklabarlang ajtaját s megölik az odavetődő embereket.

Borzasztó volt az a fehér ember, kit elátkoztak a rossz szellemek.

S az engedetlenkedő, makranczos gyermekeket mindig a fehér emberrel ijesztgették.

Nem is mert senki sötét este kóborolni a hegyek között, hol az elátkozott „fehér ember“ szétereszt mérges kigyóit s kénköből tüzet gerjeszt, mely kék lángjával megvilágosítja a rengeteg minden bokrárt.

Ilyenkor megjelen a „fehér ember“-nél a ludlábu sánta ördög, vörös skarlát köpönyegben, kísérve az elátkozott lelkek sokaságától.

Igy beszélnek ezt a faluban — és mindenki elhiszi.

Látták sokan, hogy éjjel világosság támad a hegyek fölött, tehát el kell hinn.

Azonkívül nagyságos Aporffy Ádám ur — a kastély birtokosa s dúsgazdag földesur — beszélt is a „fehér ember“-rel, de máig se tudja, hogy mit.

Megbabonázta.

Különben a „fehér ember“ nappal kerül mindenkit és csak ritkán — napfelkeltekor — jön ki barlangjából. Ilyenkor meg lehet látni messziről.

Ugyan ki is kíváncznék közel menni a borzasztó emberhez, ki olyan fehér, mint a hó s kit a rossz szellemek elátkoztak?!

Bizony senki.

Bármily nagyon rettegtek is azonban a „fehér ember“-től, mégis sokan szerették volna távolról megnézni.

Különösen a gyermekek!

Ugyan milyen lehet a „fehér ember“? Olyan-e, mint rémes álmaikban látták?

Milyen derék volna megnézni — de csak messziről ám.

Aporffy Ádám ur fiai: Béla, Elemér s a kis Orbán, sokat hallottak a „fehér ember“-ről, de közülök csak Béla, a legnagyobb fiu — ki már felsőbb iskolába járt Pesten — látta, ő is csak egy pillanatra, mikor a „fehér ember“ a hegy magaslatáról tátongó szikla-mélyedésbe ereszkedett, hol barlangja volt.

Természetes, hogy Elemér s a kis Orbán igen kíváncsiak voltak látni a borzasztó embert, kivel annyiszor ijesztgették őket a cselédek, különösen János, a vén hajdu, kinek olyan hegyes bajusza volt, mint egy zsákvarró tü.

Ő beszélte nekik egy este, hogy milyen „ördögös“ természete van a „fehér ember“-nek, ki repülni is tud, mint a mesék garabonciásdeákja, még pedig nagy, lidércszárnyakon. János hajdu erősen állította, hogy egy holdvilágos éjjel látta a kastély fölött is lebegni, tüzes nyelvű boszorkányok s apró szárnyas tündérek kíséretében, de mikor elkezdte énekelni a „Jövel szentlélek ur Isten“-t, olyan hirtelen eltűnt a boszorkahad, mint a villám.

A fiuk féltéken, megborzadva húzódtak az öreg hajdu mellé, kinek tetszett nagyon, hogy az urfiakat úgy meg tudja ijeszteni.

— De még az mind semmi, — folytatá mosolyogva, — hát még mikor a halottakat ellopja a teritőről meg a sirokból, és viszi barlangjába, hol már van vagy ezer esontváz?! Az ám még a valami. Én láttam egyszer, midőn vitte. Csak az a különös, hogy minden héten ott áll — ugy alkonyat tájon, mikor már sötétedni kezd — egy szép fényes uri-hintó a hegy lábánál, közel a mi vadászlakunkhoz, a nagy tölgyfa alatt, s abból a hintóból egy drága ruhába öltözött gyönyörű szép uriasszony szokott kiszállni. Ez a tündérek királynője, ki a „fehér ember“-t minden héten meg szokta látogatni, hogy az emberek megrontásáról tanácskozzanak. Én már sokszor láttam, mikor a hintóba lépett, melynek bakján egy vörös ördög ült, magas tetejű kalapban, vérvörös ruhában, míg a kocsis egészen fekete volt,

az arca és keze is. Furcsa volt azt látni, de azt még furcsább, mikor a „fehér ember“ kezét a tündérmegcsókolt, a „fehér ember“ pedig a tündérmegcsókolt megölelte.

Pár héttel ez elbeszélés után — melyet János bácsinak elhittek a fiuk, daczára, hogy atyjok igen jó, szelid, munkás és vallásos embernek mondá a „fehér ember“-t, ki igen sokat szenvedett életében — épen akkor, midőn Béla is hazajött Pestről, hogy pár hetet töltsön szülői s testvérei körében: Aporffy Ádám ur nagyszerű vadászatot rendezett, melyre sok vendéget hívott meg a közeli s távolabbi vidékekről, kik egy nappal — egészen felfegyverkezve — előbb érkeztek meg a kitűzött időnél.

E napon az öreg János így szólt Orbánhoz:

— Hát az ifju urak kimennek-e a vadászatra, mely a hegyek közt fog tartatni?

— Mindenbizonnyal, — erősíté Orbán, — atyám megígérte.

— No hát akkor megláthatják a „fehér ember“-t, mert ő napfelkeltekor mindig kijön barlangjából. Hanem közel ne menjen ám hozzá, mert baj lesz.

Elemér — ki szinte elsápadt attól a gondolattól, hogy ő holnap a „fehér ember“-t meg fogja látni — megígérte, hogy nem fognak közel menni a „rém“-hez.

— Csak maradjanak a vadászlatban. Onnan megláthatják, mikor barlangjából kilép, és ha történetesen megkergetné az urfiakat, hát csak énekeljék ezt:

„Jövel szentlélek ur Isten,
Töltsd bé sziveinket épen.“

— Akkor nem fogja megölni az urfiakat.

S az öreg ember mosolyogva sodorta meg hosszú bajuszát.

Elemér megborzadt és sápadt volt, mint a fal.

II.

A kastélyban már kora reggel megharagantak a kürtök, melyeknek érczes hangja felébreszté az alvókat.

A vadászebek vidoran csaholtak s hosszú pórázra kötözve, fel s alá szaladgáltak és füleiket hegyezték, mintha már is valami nemes vadat fedeztek volna fel.

Gyönyörű nyári reggel volt.

A piros hajnal kevéssel azelőtt vont a felrőzsás felleg-kárpitját a derült ég azurboltozatára, a hajnalcsillag tündökölve sebesen uszott feljebb-feljebb, míg a hold percenkint sápadtabbá lett, hogy végre egészen eltűnve helyt adjon a királyi napnak, mely egy nagy biborvörös kosár alakjában fényes, violaszínű pompás öltözetben kezdett kibontakozni a hajnal rőzsás felhőiből.

A völgy távolabbi helyeiről a szellő a kolompok méla hangját magával vitte; az erdők, ligetek s hullámzó vetések dalnokai: a csalogányok és pacsirták vidáman röpködve zengék üdvözlő dalukat.

Néhány percz mulva a kürtök rivallása után mindenki talpon volt a kastélyban, nagyok, kicsinyek egyaránt s a vadászok felfegyverkezve villás reggelire gyűltek össze a nagyteremben.

A vadászok lehettek negyvenen, s nagy zajjal kezdtek hozzá a reggelihez, mely az asztalra gazdagon fel volt rakva.

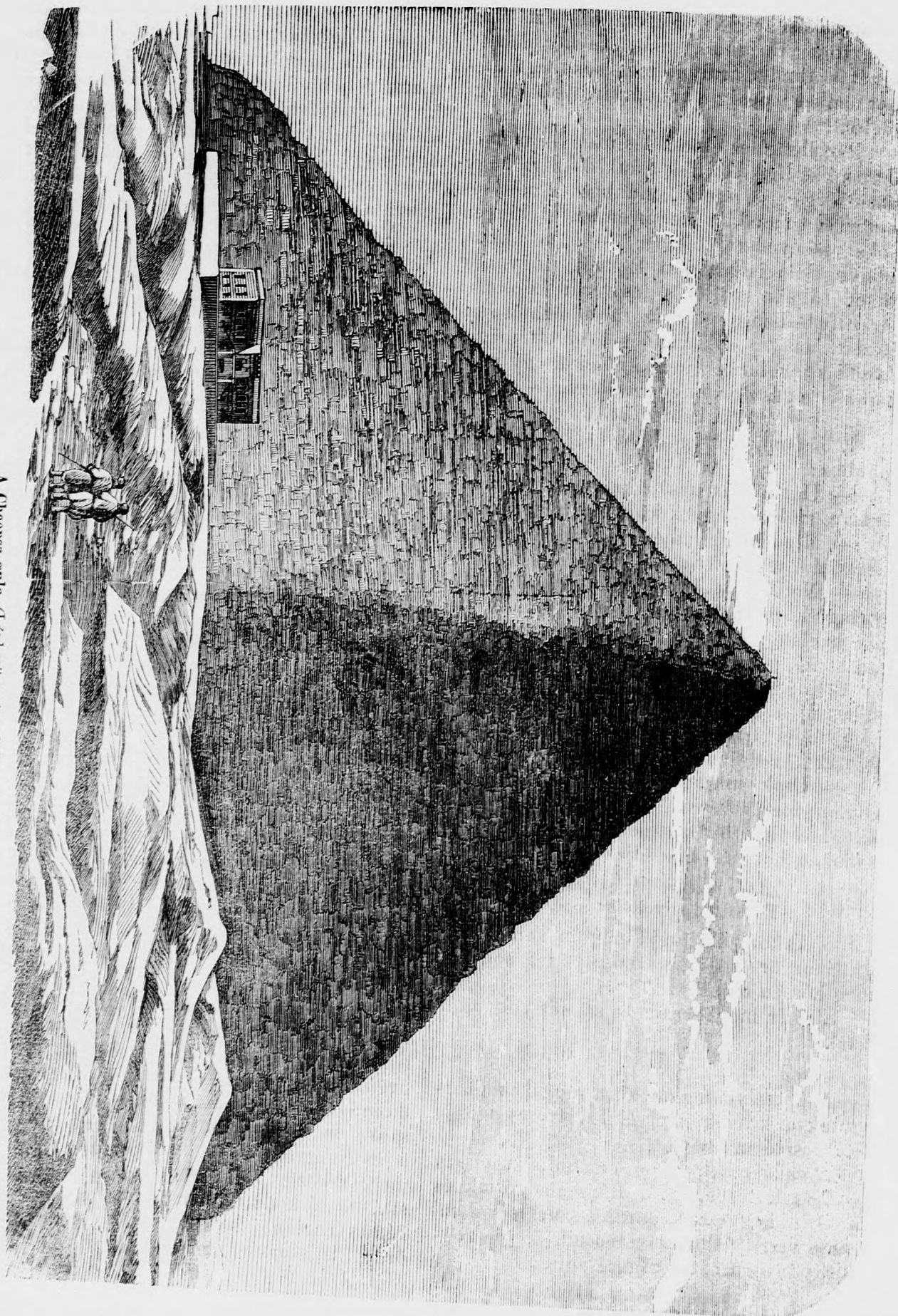
A vadásztársaság fiatalabb emberei a gyermekekkel együtt, külön asztalnál telepedtek le s vidám beszélgetés közt ették a pompás sültet.

Csak a kis Orbán nem birt enni — örömeiben s izgatottságában; pedig a mellette ülő Dárdai Feri — kit kedves apja magával hozott — váltig okoskodott, hogy enni jó, még pedig nagyon jó dolog.

Mindig a „fehér ember“ járt eszébe, és úgy szeretne volna már látni.

Dárdai Ferikén kívül volt még két czimbora, de ezek már „nagyobb fiuk“-nak tartották magukat Orbánnál s mindig Bélával beszélgettek, ezért aztán Orbán sem szólt hozzájuk, hanem folyvást Dárdai Ferikével társalgott, ki igen derék kis fiu, mert kis léteére nagy peccenyét meg birt enni egy lélekzet alatt.

No de másért is derék fiu volt Ferike. Félóra alatt elvégezték a reggelizést s a legöregebb vadász elkiáltja magát: — Fel uraim! előre! A nap feljött! — Nagy izgás mozgás követte e szavakat, s a vadásztársaság nemsokára hosszú vonalban nyomult a rengeteg erdőktől borított hegyek felé, melyek között sok vad: szarvas, őz, däm vad stb. tartózkodott, s melynek egyik sötét, rémes barlangjában a „fehér ember“ üzte ördögi mesterségét, miként azt János hajdu

A Cheopsz-güla. (Lásd szövegét a 667. lapon.)

A király a Cheopsz-gulán. (Lásd szövegét a 667. lapon.)

mondá, ki leghátul czammogott, élénk beszélgetés közben a gyerekekkel.

III.

A hegy lábánál magas, lombos tölgyfák árnyékában állott a kis vadászlak, mely Aporffy Ádám ur ő nagysága erdejéhez tartozott, s melynek közelében a nagy hársfa terjeszté magas, széles koronáját. E nagy hárs alatt szokott a tündérkirálynő a „fehér ember“-nél időzni. Legalább az öreg János így mondta, s a kis Orbán szívesen elhitte.

Néhány puska lövéssel üdvözlék a vadászok a magasra nyuló hegyeket, midőn a vadászokhoz értek, hol kürtrivalgások közt széteszték a vadászebeket, melyek hangos csaholással rohantak föl a hegyre.

— Előre, fel!

A vadászok gyorsan haladtak fölfelé a hegyi ösvényeken, a fiuk pedig, kiknek a vadászok közelében kellett maradniok, míg az öreg János az erdőcsöszszel és szakáccsal elkészíti a nagy „szolgafák“-at (melyek a tűz fölött a bográcsokat szokták tartani), a hegyoldalon kalandoztak.

Orbán, midőn egy sűrűségbe értek, visszatartá Ferit s ezt sugá fülébe: — Ha meg akarod látni a „fehér ember“-t, maradj itt velem s nézz egyenesen a hegynek legmagasabb csúcsa felé, ott megláthatod.

Orbán szíve hangosan dobogott, midőn a csúcs felé tekintett, melyen fényes, átlátszó sugárfátyol lebegett, midőn a nap a hegy tetejéig emelkedett.

— Oh, az a „fehér ember“ borzasztó, valóságos ördög, ki megöli az embereket mérges kigyóival . . . .

. . . A bokrok megzörrenve váltak kétfelé mögöttük. — A fiuk hátrapillantottak s kétségbeesett sikoltás lebbent el ajkaikról.

A „fehér ember“ állt mellettük, hosszú ezüst szakállal s nagy hegyes süveggel fején.

(Folyt. követc.)

A macska-faju ragadozók.

(Folytatás.)

Az orosz lány.

(Képpel.)

Szép testalkat, komoly magatartás, nagy erő, kevély járás, elszánt bátorság főtulaj-

donai azon állatnak, melyet rég idők óta az állatok királyának neveznek. Alakja elárulja a macskafajt, melyhez tartozik. Nagysága 6—7 láb hosszú és 3—4 láb magas. A hímnek nyakát sörény övezi. Lakhelye az óvilág s főként Afrika sivatagai és rengetegei.

A természet az orosz lányt az élő állati élet pusztítójává alkotá. Nem lehet itt említés nélkül hagyni a régi természetrajzírók amaz eljárását, melynél fogva némely állatot oly színben tüntetnek föl előttünk hogy attól undorral fordulunk el, másokat meg oly tulságosan magasztalnak, hogy szinte bámulni kénytelenítettünk azokat. Így a hiénáról a régi írók után mindig azt hallottuk, hogy az a legkegyetlenebb és telhetlenebb vad. Az orosz lányról ellenben a régiek előadása nyomán a legszebb fogalmakkal birtunk. De vajjon oly nagy lelkű-e az orosz lány, mint Plinius után sokan előadják? Öszhangzatban van-e ereje, bátorsága a sokat emlegetett nagy lelkűséggel?

E végett hallgassuk meg azon utazókat, kik az orosz lányt természeti állapotában látták és megfigyelték. Vaillant és Barrow, kik Dél-Afrikának nagy részét tudományos kutatás végett gyalog és lóháton beutazták, kik nem csak nyomát, de magát az orosz lányt is látták, sőt meg is küzdöttek vele, azt mondják, hogy az orosz lány, mint minden macska-faju ragadozó, oldalt és hátulról támadja meg prédáját és ellenét. Ha éhes, minden válogatás nélkül felfalja mindazt, a mivel éhségét csillapíthatja. Csakis jóllakott állapotában hagyja békén menni az embert és egyéb állatot. Ugyanezen utazók beszélnek, hogy főként viharos éjjeleken félelmetes az orosz lány. Még a szelidített állatok is félve menekülnek az ember védelme alá, mikor az orosz lány ordítását hallják. Ilyenkor gyakori lövöldözés képes visszatartani az orosz lányt és megnyugtani a megfélemlített házi állatokat.

Ugyancsak Barrow beszéli, hogy egy hottentotta barmait egy tóhoz itatni hajtván, egy orosz lány által üzöbe vétetett. Az ember egy fára menekült. Az orosz lány egész a fáig ment, a fa közelében állást foglalt s egész huszonnégy óráig várt, hogy az ember menhelyéről leszállván, prédául szolgáljon neki. Végre az orosz lány kitartását megtöré szomjusága. Mig inni járt, az em-

ber hazafutott. Az oroszlány szomját enyhítvén, ismét ama fához ment, s miután nem találta az embert, nyomozni indult s csaknem a lakóházig haladt a nyom után.

Pringle, kaplandi gyarmatos, kinek elég alkalma volt az oroszlányt ismerni tanulni, a következő esetet beszéli: „Egy este egy oroszlány, mely már több kárt tett juhnyájamban, lakásom ajtajához alig száz ölnyire megölte lovamat. Én és mulatt-hottentotta cselédeim és szomszédaim azonnal utnak indultunk az oroszlány üldözésére. Követtük nyomait, s mintegy félmérföld távolban meg is találtuk a vadat egy berekben. Kerülve azon vadászati szabályt, hogy előbb kutyával a sűrüből kiverjük, több csoportra oszolva, körülálltuk az oroszlány tanyáját s három mulatt előrehatolva, rálőtt. A lövés nem talált s az oroszlány ordítva tört elő a bokrok közül s az egyik mulatra rohanna, azt lábairól leüté s boszus tekintettel állt a földre terült előtt. A jelenet megdöbbenő volt. Az oroszlány azonban néhány pillanatig végigszemlélvén minket, jónak látta tovább menni, mit merész ugrásokkal foganatosított is. Ekkor újra üldözőbe vetjük, s feltalálva, kutyáinkkal körülkerítettük s több lövés után sikerült földre teríteniünk. — Az oroszlány mintegy 5—6 éves lehetett, a legszebb példány a sárga fajból. Farka hegyétől orráig 12' hosszú volt. Elölábai térde alatt oly vastagok voltak, hogy én azok egyikét két kezemmel sem birtam átmarkolni.“

Az oroszlány már természetből úgy alkottatott, hogy ragadozásból éljen, az állati élet pusztítója legyen. Ezt bizonyítja ordítása, melylyel remegésbe ejti az állatokat, szeme, melylyel a sötétben is lát, vánkosszerű talpdudorai, melyeknél fogva minden nesz nélkül járhat, összehuzható és kitágítható éles karmokkal ellátott lábai, éles fogai, melyekkel a húst széjjeltépi.

Hallása azonban nem igen finom. Jól tudják ezt a busmanok Afrikában, s e fogyatkozását az oroszlány ellenében ügyesen felhasználják. Filipp beszéli, hogy kora reggel meglesik, merre legel valami antilop-csorda, melyből az oroszlány napi zsákmányát kiválasztandja. Déltájban, mikor legfényesebben süt a nap, odamennek a kiszemelt legelőre s megtalálják az oroszlányt

egész biztosságban pihenve. Ekkor mérgezett nyíllal rálőnek; az oroszlány erre ijedten fölkel s menekülni igyekszik, a mikor addig üldözik, míg zsákmányul nem ejtik.

Az ó-korban a királyok udvarában több népeknél szokásban volt oroszlányokat tartani, jelképezni akarván, hogy az emberek királyának még az állatok királya is hódol. A rómaiak a köztársaság idejében az oroszlányviadalokat felette kedvelték. Voltak viadalok oroszlány és oroszlány között, oroszlány és tigris közt, oroszlány és kutyák közt. A keresztény-üldöző császárok kiéheztetett oroszlányokkal tépették szét a keresztényeket, ugyszintén a megszökött rabszolgákat is, mint ezt Androklus elbeszéléséből tudjuk. Antonius oroszlányokat fogatott kocsijába. Karakalla asztalánál oroszlányokkal játszott.

Fogságban sokat levetkőzik az oroszlány természeti vadságából és kegyetlenségéből, annyira, hogy ápolója sokszor kényekedve szerint bánhatik vele, sőt ha hibát követ el, még az ütleget is eltüri attól. Állatseregletekben sokszor bámulatos mutatványokat láthatunk ily szelidített oroszlányokkal. Azonban nem egy szomorú példa bizonyítja, hogy még a szelidített oroszlány is feldühödvén, széttépte gazdáját.

Ugyancsak tudunk példákat arra is, hogy a szelidített oroszlány társaságában más állatot, p. o. kutyát, megszivelt. Megkísérlették azt is, hogy az oroszlány fogságban szaporítson, a mi egyes esetekben sikerült is. A fogságban született oroszlányok kiskorukban igen játékosak és mulatságosak, de felnövéen, ép oly kevéssé lehet velök tréfálni, mint a vadonban növekedett oroszlányal.

Kovács Lajos.

(Vége követk.)

A gúlák Egyiptomban.

(Két képpel.)

Egyiptomban lenni és gúlát nem mászni — nagy szerencsétlenségnek tekintetik az utazók részéről. — De mi lehet oly vonzó a mult idők e kövült emlékein? Mi érdek köthet minket a mumiákhoz? Arczukon nem ragyog többé az életpir, belőlök rég

kihalt a szellem, mely oly életető volt, — száraz csontváz, merevült tagok, mi köze lehet hozzátok az élőknek?

Oh! e köhalmazok annyit beszélnek, roncsolt soraikból még ma is annyit tanulhat, a ki belőlök olvasni és — gondolkodni tud.

Ott emelkednek szépen sorban a Nilus partján, magas fejeiket megviselte az idő, — de testök még legnagyobbbrészt ép, s lábainál állva önkénytelen tisztelettel hajlunk meg nagyságuk előtt.

S e tisztelet melyiket illethetné méltóbban, mint épen azt, mely ez ős-kor nagyjai között is legnagyobb, mely azoknak elismert fejedelme, — a nagyszerű gulát, mely ott áll elül, Kairótól balra, két más társával, — míg a többi, a nagy sereg zöme, tiszteletteljes távolban marad el mögötte hosszú sorban a Nilus partján.

A gulák e fejedelme a legelül álló Cheopsz- vagy Cephrem-féle gúla, 450 láb magas hegyével, melyhez 203 fokú óriás lépcsősor vezet fel a tükörsimára csiszolt 13 holdnyi területü alapról.

Ennek tetejére vágnak az utazók, hogy onnan lássák felkelni a napot, — s ennek tetejére hágott fel a mi fejedelmünk is, midőn Egyiptomot meglátogatta (lásd a képet).

De hát mégis, mi lehet e gúlán, mi anynyira vonz?

Tán egy sirtető az, mint gúla-társai közül annyi más? — s jól esik az elhunyt diésők sirja felett állani?

Mennyi kérdés s mennyi felelet volt már e rejtélyes mű fölött összehányva; talán százakra mén a kötetek száma, melyeket róla ezredévek óta összeirtak.

De e köteteket rég megette a moly, míg a pyramis zárt ajkakkal még mindig áll — áll, és nem felel.

Kivülről megszokták már messziről látni a pusztában az óriás tömeget, távolról téglányinak látszó lépcsősoraival, s alája érve meg-megtekintik, hogy mily magas az orom, — de bent — oh azt nem sejték, hogy ott bent mi lehet.

E gúla nem temetkezési hely!

Északi oldaláról egy főbejárás vezet ugyan a földalatti szikla-boltozatba, hol a többi pyramisokban a király holttestét szok-

ták tartani, — de a Cheopsz-gúla e sír-szobájában halott soha sem volt.

A népmondák ugyan úgy magyarázzák a dolgot, hogy ennek építője egy istentelen zsarnok fejedelem volt, ki még a templomokat is bezáratta, s az egész ország népét e gúla építésére hajtatta, s ezért félve, hogy halála után a nép kihányja testét e sirjául szánt építményből, máshova temettette el magát.

E hir uralkodott a gúla felől a legujabb időkig. Közbe-közbe felmerült egy-egy más meseszerű hir is, de ez csakhamar ismét elenyészett.

Igy például a híres Harun-al-Rashid, azon gondolatra jöven, hogy e gúlát azért építteté a pharaók valamelyike, hogy ebbe kincseit rejtse, elkezdte azt áttöretni. A főbejárást természetesen ott kereste, hol az a többi gúlán van, vagyis az északi oldal középpontján; tehát e ponton kezdette meg az ásást; — azonban a pyramis építője most az egyszer mást gondolt, mert a bejárást nem a középpontra, hanem igen ügyesen kissé feljebb és kelet felé rézsut helyezte el, — tehát ép oda, hol senki sem kereste, és nem is kereshette, kivált még akkor, midőn nem is kereshette, kivált még akkor, midőn fehér márványlapok boríták mindenfelől a pyramis-testet. E tükörsima lemezek alatt — melyeket azóta palotáik építésére mind elhordattak a kalifák — sejteni sem lehetett e kívülről berakott bejárást.

Harun-al-Rashid emberei tehát a tömör falba vágták csákányaikat. E fal azonban nagyon kemény volt. Az óriás kőkoczkák, melyekből az egész gúla építve van, oly pontosan voltak egymáshoz illesztve, hogy nem lehetett semmi hézagocskát észrevenni. A munka lassan ment, mint a sziklák vésegetése szokott, s a munkások már lázongani kezdtek s félben akarták hagyni a munkát, midőn egyszer csak zuhanást hallának a gúla belsejében.

Ott valahol üregnek kell lenni.

Ujult erővel törnek elő tehát a zaj által jelzett irányban, s végre csakugyan egy nagy, felfelé futó folyosóba jutnak, melynek létét eddig senki sem sejtette.

E folyosón most mohón rohant fel a kincs-szomjas tömeg, azonban ennek végénél csak egy másik, még nagyobb folyosót, s ez utóbbinak felső végénél ismét csak 5—6

Farkas-vadászat Déli-Oroszországban.

fülkeszerű apró mélyedést találtak, — s már csalódva érezték magukat, s boszankodva visszatérőben voltak, midőn átellenében egy 3½ lábnyi magas nyilást vevén észre, új reménnyel nekiestek az átbuvásnak e 22 láb hosszú, de igen szűk átjáráson keresztül. E küzdelmes ut végén azonban egy pompás terem nyílt, fehér márvánnyal kirakva, de ebből már semerre sem vezetett kijárási, s egyik oldalán egy óriás porphirláda állt — üresen!

Képzeltetni a kincsvágyó tömeg ingerültségét, melyet az ügyes Harun csak azon állítással tudott lecsillapítani, hogy a kincs valahol elrejtve csakugyan ott van, s a jó-sok azt holnap majd meg fogják mutatni, — a mi természetesen meg is történt, csak-hogy — különös! — a kijelölt helyen épen annyi kincset találtak, a mennyit betörési munkájokért kiérdemlettek, — s még különösebb, hogy e kincs ép oly pénzben volt odarejtve, minő akkor az araboknál forgalomban volt.

— Ime — mondá a bölcs vezér az elámult tömegnek — ez is mutatja, mily régi fajunk, lám! már az őskorban is a mi pénzünket használták! — S a nép ezt aztán szentül el is hitte.

Pedig az egész gúla-építés valódi célja e most üres porphirláda biztosítása volt. Ama terem, melyben e csalódás és csalás egymást követték, az ugynevezett királyi szoba, e gúlának szentélye, — s benne az oltár a szép, szürke porphirból roppant gondtal és pontossággal készült üres kőszekrény volt.

A régi egyiptomiaknál e gúláról fennmaradt mesék közt nagy szerepet játszik azon hagyomány, hogy e gúla belsejében egy nagy forrás van, mely földalatti csatornák által a Nilussal áll összeköttetésben, — sőt azt is mondogatták, hogy a papok hajdan valami szent növényt tenyésztettek e gúlában.

Lássuk már most a hagyományok után a legújabb kutatások eredményét. Először is annyi bizonyos, hogy e pyramisban semmi forrás nem volt. Ama kőszekrény pedig a királyi szobában szintén nem koporsó; rajta egyetlen hieroglyph (egyiptomi betű) sem fődözhető fel, holott Egyiptomban egyetlen

egy koporsó sincsen, melyre a benne nyugvónak jellemrajza rá ne volna írva.

De hát micsoda végre ezen óriás építmény? . . . kérdik kedves olvasóim.

Nem egyéb biz az, édes fiatal barátim, mint egy nagyszerű mennyiségtani műemlék, — ugymond C. Piazzí Smith, edinburghi királyi csillagász, ki legközelebb több mint félévig tanulmányozta a hely színén e csoda-alkotmányt; — ezt mutatja minden jel, s így bebizonyult, hogy e gúla nem kincsek rejtke, nem királyok temetkezési helye, hanem egy ősz mértékrendszer fenntartására volt számítva, — azon ősz, de tökéletes mértékrendszernek, melynek csak rommaradványát találhatjuk most fel a keletről nyugatra vándorolt népeknél. És pedig ama porphir kóláda ürje lett volna a tér-, annak hossza a hossz-, annak (vizzel megtöltve) súlya a súly-mértékrendszer alapja, — és pedig oly mértékrendszeré, melynek alapegysége a föld forgási tengelyének $\frac{1}{10,000,000}$ -odrésze volt.

S ime, kedves barátim, ismét fényesen bebizonyult a tudomány hatalma! A durva erőszaknak sikerült ugyan e nagyszerű kőóriás oldalát betörni, belsejébe hatolni, de titkát még sem tudta felfödözni, — a tudomány varázshatalmának azonban sikerült az ezredévek óta némán égnek meredő óriás kőajkait megnyitni s titkát megfejteni.

Farkas-vadászat Déli-Oroszországban.

(Képpel.)

Oroszországban, kivált pedig Déli-Oroszországban a farkas igen otthonos, nagy számban tanyázik a pusztákon. Az oroszok kedves mulatsága elszedni vagyis ellopni apró kölykeket, s ha van épen szoptatós eb a háznál, az alá tenni, mely fölneveli azokat. Az anyafarkas ilyenkor mindig a ház körül ólálkodik s éjjelenként rémségesen vonít, mignem a házi ebeknek vagy valamely pusksának áldozatul nem esik.

A farkasvadászat itt nem jár annyi körülmenyességgel, mint Európa többi részében; nyáron kézzel fogják azt itt; azért a vadászatra nem is visznek pusksát.

A Déli-Oroszország pusztáin lakó földesurak következőn vadászszák.

Midőn valamely farkast vagy farkasokat el akarnak ejteni, kiküldenek két, három, vagy több lovas szolgát is fölkatatni, hogy melyik farkasnak merre van a tanyája. Ha ez megvan, akkor másnap reggel három órakor fölkel a vadászszereg, lóra ül, s fegyvere, mit mindegyik magával visz, egy lovagostor, készíttetlen bőrből; még kutyára sincs szükségük.

A kik tegnap a farkasok buvhelyét fölkatatták, most vagy ötven lépéssel elül járnak; egyiknek néhány hurok-féle kötél van nyergébe akasztva. Az egész társaság vágatva halad előre, miután a pusztai lovak csak vágatva vagy lépést tudnak menni, csak hosszú iskolázás után lehetvén őket az ügetésre szoktatni. Midőn az elül menők valamely farkasrejtekekhez közel jutnak, egyikük hátra fordul a nyeregben s kezét magasan feltartja, jeléül, hogy most már nagyobb elővigyázattal kell haladniok. A hátul menők, szivaraikat, pipáikat kioltják s igyekeznek a beszédétől visszatartani magukat.

Midőn már a farkas rejtekének egészen közelébe érnek, az elüllovagló ismét hátra fordul s kezével élénken hadonáz, mire a vadászcsapat megáll. Az elüllovaglók azonban tovább haladnak fölverni a farkast, mely közönségesen magas gazzal, vagy alacsony bokrokkal benőtt szakadékok- vagy lapályokba szokta ásni lyukát. Nemsokára föl van verve a farkas nyughelyéből s hangzik az előre! előre! kiáltás. Az üldöző szolgák igyekeznek a farkast a vadászcsapat felé terelni, mely most egyenesen a farkas felé vágat, melyet ha 3—400 lépésre megközelített, haladását mérsékli, nehogy a farkashoz érjen, mielőtt az teljesen kifáradna s így a siker kétséssé váljék.

A farkason ilyenkor már látszik is, hogy el van fáradva; rövid ugrásokkal vágat előre, fejét lehajtja, farkát behuzza, majd jobbra, majd balra kanyarodik, de mindenütt üldözőkre talál. Néha egy darabig üget, hogy pihentesse magát, aztán ismét vágatni kezd. E közben haladása mindinkább lassodik; a vadászszereg mind közelebb ér nyomába s az üldöző szolgák is mindegyre szűkebb kört képeznek körüle. Egyik szolga szorosan mellette lovagol; a farkas erejét összeszedi s kétségbeesett ugrásokkal igyek-

szik megmenekülni, mi nem sikerülvén, végre szemközt fordul elleneivel.

Nincs fertelmesebb valami, mint ilyenkor a farkas. Habtól csepegő szájából lábnyira kilóg nyelve, nyári szőrének fehérsárga fűrtjei borostaként állnak fölmeredve; s valami kiállhatlan bűz terjed el a körlégben.

Ekkor a szolgák legbátrabbika leszáll lováról, nemez-kalapját balkezére huzza s ezt előtartva a farkashoz közeledik. Hiven követi lova, első lábaival előre vagdalózva, s fogait a farkasra vicsorgatva, mintha ő is meg akarná fogni. A farkason lehet látni, hogy a kimerüléssel bátorsága is fogy s a gyávaságnak kezd helyet adni. E jelenetet tünteti fel rajzunk.

Végre a szolga annyira közeledik a farkashoz, hogy kalappal védett öklét annak nyitott szájába lökheti, mely összekapja ugyan állkapcsait, de nincs annyi ereje, hogy erősen harapjon. Ugyanepillanatban a szolga másik kezével a farkast tarkóján ragadja s így a földhöz nyomja. Ekkor a másik szolga a nyergén függő hurok-kötelekkel előlép s beköti a farkas száját, összeköti négy lábát s ott hever a fogoly üldözői lábai előtt.

A pusztaderekabb vadászai nem tartják hőstettnek, a farkast azonnal megölni; sőt még meg is büntetik azon szolgát, ki heve által ily tette engedni ragadtatni magát. Ez okból nem is szabad a farkashajtáson soha senkinek fegyvert hordozni magával. Ha az ur a farkassal nem akar tovább vesződni, agyonvereti a lovagostorokkal; de többnyire haza viszik, mi közben az állatot a szolgák egyike a nyeregbe maga elé teszi.

A farkast otthon egy pajtában szokták szabadon eresztetni, ételt adnak elé; de az érzi, hogy siralomházban van, s nem eszik, vagy csak felette keveset. Harmad napra üt órája. A nézők a pajta gerendáin foglalnak helyet, a farkas egy szögletbe huzza magát, s dühösen tekintget maga körül a nézőkre. Egyszer csak megnyílik a szűk ajtó, a szolgák egyike egy nagy komondort dob a pajtába s maga hirtelen eltávozva, az ajtót bezárja maga után.

A kutya megpillantva a farkast, támadó állásba helyezi magát s farkát magasan csóválva s morogva közeledik a farkashoz. A farkas a földre lapul, csak nyitott száju fe-

jét tartva föl, mintha a kutyát egy ugrással akarná megrohanni; de az eb már próbált vitéz, nem egyszer nézett a farkas szeme közé, egy hirtelen ugrással a farkas hátán terem, ezt nyakszirténél irgalmatlanul megharapja, mire az élettelenül nyújtózik ki. Az eb még nehányszor körülzagolja a hullát, mintha várná, hogy még föléled, s csak miután meggyőződött, hogy vége van, távozik el onnét. Néha azonban a farkas megvív az ebbel, de végre mindig legyőzetik; mert ha egy nem bír vele, két, sőt több ebet is ráeresztenek.

Ez egy nyári farkashajtás. Télen azonban veszedelmes a lovaglás, mivel a hó eltakarja a földet, és mert a farkasok is nagy csoportokban járnak; azért ilyenkor többnyire szánról és puskával vadásznak.

Ilyenkor három lovat fognak egy szánba; a vadász hátul visszafelé ül, hogy szemközt löhesse a szán után jövendő farkasokat, melyek csalogatására a szán után hosszú kötélén valamely dögölt állat uszik.

A farkasok megorrolva a dögöt, elsőbb messziről, de lassankint mind közelebről követik azt, míg végre oly közelre szemlenkednek, hogy könnyen lehet egyenkint löni őket. Az ügyes vadászily módon egész csapatot kiirthat félnap alatt; mert ha egy elesik, e miatt a többi csak addig marad hátra, míg annak hulláját összetépi s fölfalja. A vadásznak csak arra kell ügyelni, hogy nőstény farkast ne ejtsen el, melyet könnyű arról fölismernie, hogy körülé hat hét kan forgolódik szüntelen, mint központ körül. Ha nőstényt talál agyonlöni, akkor csak hajtasson ám a kocsissal, mert az egész farkassereg dühbe jő, s többé nem a dögöt, hanem a vadászt igyekeznek utólélni. — A tatárok sással vadásznak a farkast, a sas, annak nyakára száll, s ott jól megkapaszkodva, szemeit vájja ki. E célra a sast ugyanítják be, hogy eledelét mindig egy kitömött farkas fejére teszik, honnét azt le kell csipdesnie.

A farkas nyáron, midőn elég eledelt talál, sokkal gyávább, mert magánosan jár; télen azonban, mikor ritkábban talál tápot, falkásan jár, néha ezer, sőt több is együtt. Az Isten irgalmazzon aztán annak az embernek, állatnak, melyre ily éhes csapat rá-

rohan. A falvakat, pusztai tanyákat éjjel körülveszik, s iszonytató üvöltözéssel rettetik a lakosságot. Gyakran egész az ólakig benyomulnak s a védelem daczára egész istállókat, juhaklokat kirabolnak, kiüritenek. Az eb ilyenkor csak ugatni mer, de rájuk támadást tenni nem bátorkodik.

Nem csak állat, de sok ember is áldozatul esik éven át a farkasoknak; azért ezek irtását minden vadász mintegy kötelességének tartja.

Krónika.

— **Leány-árvaház.** Kézdi-Vásárhelyen leányárvaházat terveznek fölállítani.

— **Csak magyar feliratok** fogják ezentul jelezni Pest utcáit: fehér táblán fekete betűk a városrész és az utca nevét, vörös római számok a kerületet.

— **Nagyszerű kivitelnek** örvend a hazai szőlő. Csak Nagy-Marosból mintegy 120 ezer mázsa szállított Német- és Oroszországba.

— **Rablók.** Balassa Gyarmat tájékán rablók garázdálkodnak. Vezérök valami Sisak nevű, ki különféle álruhákban üzi rablásait, és pedig oly sikerrel, hogy más csavargók is a rettegett „Sisak” nevet kezdik fölvenni.

— **A gondatlanság áldozata** lett Ujvidéken egy lisztkereskedő hároméves fiacskája. — Oda ültették a gyermeket a nyitva hagyott lisztes hambar fölé, s míg az apa a vevőknek szolgált, — a gyermek játék közben a liszt közé esett és ott megfuladt.

TARTALOM.

Az álom-bál. (Elbeszélés. Folytatás.) — Tanév kezdetén. — A fehér ember. (Elbeszélés.) — A macska-fajú ragadozók. (Folytatás.) Az orosz lány. (Képpel.) — A gúlák Egyiptomban. (Két képpel.) — Farkas-vadászat Déli-Oroszországban. (Képpel.) — Krónika.

Figyelmeztetés. A szerkesztőség számára küldendő levelek ekkép czimezendők: **A „Kis Vasárnapi Ujság” szerkesztőségének. Pest, egyetem-utca 4. sz.**

Felelős szerkesztő **K. Beniczky Irma.**

Kiadja és nyomatja: **Franklin-társulat** magyar irodalmi intézet és könyvnyomda. Budapesten (egyetem-utca 4. sz.)